

KLÍČOVÉ TÉMA¹

Ustanovení čl. 6 odst. 1 (občanskoprávní část)

Ochrana soudnictví

(Naposledy aktualizováno: 28/02/2023)

Úvod

Nedávná judikatura upozornila na soudce nikoli jako na členy soudu, jejichž rozhodnutí je napadeno stěžovatelem, ale jako na nositele práv vyplývajících z Úmluvy. Soud se vyjadřoval zejména k systémům kázně soudců, pracovněprávním sporům, výsadám soudců jako účastníků řízení, otázkám pověsti a dále k platům a důchodům. Při vytyčování práv a ochrany soudců podle Úmluvy se Soud inspiroval příslušnými mezinárodními a evropskými materiály.

Soud zejména zdůraznil zvláštní úlohu soudní moci ve společnosti, která se jako garant spravedlnosti, základní hodnoty v právním státě, musí těšit důvěře veřejnosti, mají-li soudci úspěšně plnit své povinnosti. Vzhledem k tomu, že systém Úmluvy nemůže řádně fungovat bez nezávislých soudců, má úkol států zajistit nezávislost soudců zásadní význam a Soud musí věnovat zvláštní pozornost ochraně příslušníků soudní moci před opatřeními, která mohou ohrozit jejich soudcovskou nezávislost a samostatnost (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 302 a § 324).

Toto klíčové téma se zaměřuje především na procesní ochranu podle článku 6, ale i na práva soudců podle dalších článků Úmluvy².

Použitelnost čl. 6 odst. 1

- Ačkoli soudnictví není součástí běžné státní služby, je považováno za „součást typické veřejné služby“. Soud proto použil kritéria stanovená v případě *Eskelinen* (*Vilho Eskelinen a ostatní proti Finsku* [velký senát], 2007, § 62; *Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 262–264), jak bylo objasněno v případě *Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, který dále rozvedl první podmínku testu stanoveného v případě *Eskelinen* (§ 291–292)).
- Ustanovení čl. 6 odst. 1 se například uplatnilo v řízeních týkajících se:
 - náboru/jmenování (*Juričić proti Chorvatsku*, 2011, § 51–57; *Dolińska-Ficek a Ozimek proti Polsku*, 2021, § 220–232);
 - kariéry/povyšování (*Dzhidzheva-Trendafilova proti Bulharsku* (rozhodnutí), 2012; *Tsanova-Gecheva proti Bulharsku*, 2015, § 85–87);

¹ Vypracováno kanceláří Soudů. Pro Soud není závazné.

² Toto klíčové téma se v určitých případech vztahuje i státní zástupce.

Původní text je použit se souhlasem Rady Evropy (Sekce pro vztahy s veřejností a publikaci) a Evropského soudu pro lidská práva (Oddělení správy znalostí). Tento překlad byl zveřejněn na základě dohody s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva a je výhradní odpovědností Ministerstva spravedlnosti České republiky.

- kárného provinění (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [velký senát], 2018, § 120; *Di Giovanni proti Itálii*, 2013, § 36–37; *Čivinskaitė proti Litvě*, 2020, § 95; *Albuquerque Fernandes proti Portugalsku*, 2021, § 53–54; *Eminağaoğlu proti Turecku*, 2021, § 64–80);
- přeložení (*Tosti proti Itálii* (rozhodnutí), 2009; *Bilgen proti Turecku*, 2021, § 69–81);
- pozastavení výkonu funkce (*Paluda proti Slovensku*, 2017, § 33–34; *Camelia Bogdan proti Rumunsku*, 2020, § 70);
- důtky (*Catană proti Moldavsku*, 2023, § 44);
- odvolání z funkce soudce (*Olujić proti Chorvatsku*, 2009, § 31–43; *Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013, § 91 a 96; *Kulykov a ostatní proti Ukrajině*, 2017, § 118 a 132; *Sturua proti Gruzii*, 2017, § 27; *Kamenos proti Kypru*, 2017, § 82–88, *Xhoxhaj proti Albánii*, 2021, § 236 a násl.; *Mnatsakanyan proti Arménii*, 2022, § 59; *Ovcharenko a Kolos proti Ukrajině*, 2023, § 113);
- snížení platu (*Cotora proti Rumunsku*, 2023, § 30) a odsouzení za závažné kárné provinění (*Harabin proti Slovensku*, 2012, § 118–123 – viz též platy a další požitky soudců, *Petrova a Chornobryvets proti Ukrajině*, 2008, § 15);
 - odvolání z funkce (např. předsedy) a zároveň setrvání ve funkci soudce (*Baka proti Maďarsku* [velký senát], 2016, § 34 a 107–111; *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 54; *Broda a Bojara proti Polsku*, 2021, § 121–123);
 - soudců, kterým je po legislativní reformě bráněno ve výkonu funkce (*Gumenyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2021, § 61 a 65–67);
 - předčasného skončení funkčního období člena soudní rady, který zůstává soudcem (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 265; *Żurek proti Polsku*, 2022, § 129–134) nebo vedoucího státního zástupce (*Kövesi proti Rumunsku*, 2020, § 124–125);
 - viz též *Loquifer proti Belgii* 2021, § 38–40, pokud jde o použitelnost na člena Nejvyšší soudní rady, který není soudcem.
- Vzhledem k tomu, že pro řízení týkající se soudců platí stejná kritéria týkající se použitelnosti článku 6 jako na pracovněprávní spory zaměstnanců veřejné správy, musí mít stěžovatel „právo“, o němž lze říci, že je uznáváno vnitrostátními právními předpisy, přičemž se musí jednat o „občanské“ právo (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 257–328). Kromě toho je třeba pracovní poměr (funkci) soudců ve vztahu ke státu chápat ve světle zvláštních záruk nezbytných pro nezávislost soudců (*tamtéž*, § 264).
- Soud neshledává důvodným, aby byli soudci na základě zvláštního pouta loajality ke státu a důvěry v něj vyloučení z ochrany podle článku 6 ve věcech týkajících se podmínek jejich zaměstnání (výkonu funkce) (*Bilgen proti Turecku*, 2021, § 79; *Eminağaoğlu proti Turecku*, 2021, § 80; viz též otázka účasti ve výběrových řízeních na funkci soudce, *Gloveli proti Gruzii*, 2022, § 50–51).
- V případě, kdy byla funkce stěžovatele jako zvoleného člena Národní soudní rady, tj. orgánu odpovědného dle ústavy za ochranu nezávislosti soudů, předčasně ukončena ze zákona, přičemž neexistoval žádný soudní dohled nad zákonností tohoto opatření, Soud dospěl k závěru, že nebyla splněna druhá podmínka testu stanoveného v případě *Eskelinen*, totiž že vyloučení stěžovatele z přístupu k soudu musí být odůvodněno objektivními důvody v zájmu státu (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 326).

Zásady vyplývající ze současné judikatury

Právo na přístup k soudu:

- Soudci mohou požívat výsady, na jejichž základě jsou vyňati z pravomoci orgánů činných v trestním řízení, a toto vynětí omezuje přístup jednotlivce k soudu. Soud nepovažuje toto vynětí samo o sobě za neslučitelné s čl. 6 odst. 1, pokud sleduje legitimní cíl, a to řádný výkon spravedlnosti (*Ernst a ostatní proti Belgii*, 2003, § 50) a je v souladu se zásadou proporcionality v tom smyslu, že stěžovatelé mají k dispozici přiměřené alternativní prostředky k účinné ochraně svých práv podle Úmluvy (*Ernst a ostatní proti Belgii*, 2003, § 53–55).
- V řadě případů Soud posuzoval slučitelnost omezení práva soudce na přístup k soudu s článkem 6 (k obecným zásadám, *Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 342–343). V tomto ohledu zohledňuje rostoucí význam procesní spravedlnosti v případech odvolání soudce z funkce, včetně zásahu orgánu nezávislého na výkoné a zákonodárné moci, pokud jde o každé rozhodnutí týkající se skončení funkce soudce, v mezinárodních dokumentech a dokumentech Rady Evropy, v judikatuře mezinárodních soudů a v praxi dalších mezinárodních orgánů (*Baka proti Maďarsku* [velký senát], 2016, § 121). Soud rovněž shledal, že obdobné procesní záruky by měly být k dispozici i v případě, kdy byl soudce odvolán z funkce člena Národní rady soudnictví (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 300–303, 327 a 344–350).
- Právní základ pro vyloučení rozhodnutí týkajících se soudců nebo omezení přístupu soudců k soudu ze soudního přezkumu by měl existovat před vznikem omezení a měl by vyplývat z obecně platného nástroje (*Baka proti Maďarsku* [velký senát], 2016, § 116–117; *Paluda proti Slovensku*, 2017, § 43).
- Aby vnitrostátní právní předpisy vylučující přístup k soudu měly v konkrétním případě účinek podle čl. 6 odst. 1, musí být v souladu se zásadami právního státu (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 299). Při posuzování důvodnosti vyloučení přístupu k soudu s ohledem na členství v orgánech soudní správy je třeba zohlednit silný veřejný zájem na zachování nezávislosti soudnictví a právního státu (*tamtéž*, § 346).
- V záležitostech týkajících se kariéry soudce, například přeložení bez souhlasu soudce nebo odvolání, „by měly existovat závažné důvody, které ve výjimečných případech absenci soudního přezkumu odůvodňují“ (*Bilgen proti Turecku*, 2021, § 96; *Broda a Bojara proti Polsku*, 2021, § 148; *Mnatsakanyan proti Arménii*, 2022, § 65).
- Tvrzení o zásahu státu prostřednictvím zákonodárce s cílem ovlivnit výsledek soudního řízení (*J.B. a ostatní proti Maďarsku* (rozhodnutí), 2018, viz zejména § 92).

Sporné řízení – veřejné jednání soudu:

- Stanoviska/informace získané v řízení před Ústavním soudem je třeba soudci oznámit před vydáním rozhodnutí, aby se k nim mohl vyjádřit (*Juričić proti Chorvatsku*, 2011, § 76).
- Pokud jde o kárné řízení proti soudci, rovnost zbraní znamená, že soudci, o jehož funkci jde, musí být poskytnuta přiměřená možnost se k věci vyjádřit a případně předložit důkazy za podmínek, které jej nestaví do podstatně nevýhodnější pozice vůči orgánům, které toto řízení proti soudci vedou. Je na vnitrostátních orgánech, aby v každém jednotlivém případě zajistily splnění požadavků spravedlivého procesu (*Olujić proti Chorvatsku*, 2009, § 78).
- Pokud Ústavní soud neposuzuje skutkové, ale právní otázky a zabývá se stejnou právní otázkou jako soud prvního stupně, nevyžaduje čl. 6 odst. 1, aby se konalo jednání před

soudem vyššího stupně, pokud se soudkyně, která podala stížnost, tohoto práva vzdala již před soudem prvního stupně (*Juričić proti Chorvatsku*, 2011, § 91).

- Absence ústního jednání ve fázi kárného řízení a ve fázi soudního přezkumu (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [velký senát], 2018, § 210): v souvislosti s kárným řízením proti soudkyni by upuštění od ústního jednání mělo být výjimečným opatřením a mělo by být s ohledem na judikaturu vztahující se k Úmluvě řádně odůvodněno.

Nezávislost a nestrannost:

- Soudci mohou prosazovat právní stát a naplňovat Úmluvu pouze tehdy, pokud je vnitrostátní právní předpisy nezbavují záruk požadovaných Úmluvou v otázkách, které se přímo dotýkají jejich individuální nezávislosti a nestrannosti. V tomto ohledu je třeba nezávislost soudů chápat komplexně. To znamená, že nezávislost se vztahuje na soudce nejen v jeho rozhodovací funkci, ale rovněž na další úřední funkce, které může soudce vykonávat a které jsou úzce spjaty se soudním systémem (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 302–303, pokud jde o mandát soudce ve funkci člena Národní rady soudnictví).
- Existuje zjevná souvislost mezi integritou procesu jmenování soudců a požadavkem nezávislosti soudců podle čl. 6 odst. 1 (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 308–309; *Gloveli proti Gruzii*, 2022, § 49–50).
- Soud zdůraznil, že existuje velmi úzký vztah mezi zárukami „nezávislého a nestranného“ soudu a právem na „soud zřízený zákonem“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 (*Guðmundur Andri Ástráðsson proti Islandu* [velký senát], 2020, § 231–234; *Xhoxhaj proti Albánii*, 2021, § 290; *Dolińska-Ficek a Ozimek proti Polsku*, 2021, § 276). Rozsudek v případě *Guðmundur Andri Ástráðsson proti Islandu* [velký senát], 2020, definuje třístupňový postup pro posouzení, zda pochybení v konkrétním řízení o jmenování soudců byla natolik závažná, že vedla k porušení práva na „soud zřízený zákonem“ (§ 243–252; viz například *Juszczyszyn proti Polsku*, 2022, § 193–210; *Besnik Cani proti Albánii*, 2022, § 83–93).
- Dodržení záruk podle čl. 6 odst. 1 je obzvláště důležité v kárném řízení proti soudci ve funkci předsedy Nejvyššího soudu, neboť je v sázce důvěra veřejnosti ve fungování soudnictví na nejvyšší úrovni (*Harabin proti Slovensku*, 2012, § 133 – viz též *Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [velký senát], 2018, § 153–156, a pokud jde o samotný Nejvyšší soud, § 162–165).
- V příslušném kárném orgánu musí být významně zastoupeni soudci (*Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013, § 109; *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 68–70; *Catană proti Moldavsku*, 2023, § 68 a 70). Z hlediska soudcovské autonomie je rovněž důležitý způsob jmenování soudců do kárných orgánů (*Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013, § 112; *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 68–70), stejně jako to, zda pracují pro kárný orgán na plný úvazek či nikoli (*Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 68).
- Účast nejvyššího státního zástupce v orgánu, který je příslušný ke jmenování soudců, vedení kárného řízení a odvolávání soudců, s sebou nese riziko, že soudci nebudou v těchto případech jednat nestranně nebo že nejvyšší státní zástupce nebude jednat nestranně vůči soudcům, s jejichž rozhodnutím nesouhlasí (*Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013, § 114; *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 68–70; *Catană proti Moldavsku*, 2023, § 76).
- Účast člena vlády v orgánu, který je příslušný k ukládání kárných sankcí soudcům, byť jen v pasivní roli, je z hlediska požadavků článku 6, zejména požadavku na nezávislost kárného orgánu, velmi problematická sama o sobě (*Catană proti Moldavsku*, 2023, § 75 týkající se přítomnosti ministra spravedlnosti jako člena Národní komise pro soudní službu (CSM) z moci úřední; viz též postup výběru profesorů práva volených parlamentem do CSM, § 79–82).

- Zásah parlamentu do kárného řízení může přispět k politizaci řízení a „prohloubit jeho nesoulad se zásadou dělby moci“ (*Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013, § 118).
- Nestrannost a nezávislost soudců může být zpochybněna, pokud soudci, kteří přezkoumávají rozhodnutí kárného orgánu, spadají pod pravomoc téhož orgánu a mohou být předmětem kárného řízení (naproti tomu *Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013, § 130; *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 79 *Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [velký senát], 2018, § 157–164).
- Účast člena kárného orgánu na předběžném šetření proti soudci může objektivně zpochybnit jeho nestrannost, pokud se následně podílí na rozhodování ve věci samé (*Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 71 a odkazy v něm uvedené).
- Soud zdůraznil význam zdání nestrannosti lustračního řízení proti předsedovi Ústavního soudu kvůli výrokům předsedy vlády v době, kdy probíhalo řízení (*Ivanovski proti Bývalé jugoslávské republice Makedonii*, 2014, § 145–150).
- V souvislosti s kárnými řízeními není teoretické riziko, že soudci, kteří věc projednávají, sami stále podléhají souboru kárných pravidel, samo o sobě dostatečným důvodem pro konstatování porušení požadavku na nestrannost (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [velký senát], 2018, § 163).
- Soud připomněl, že způsob přidělování případů v rámci soudu v zásadě spadá do prostoru pro uvážení státu. Nejmenování všech členů soudních útvarů náhodným výběrem tedy nepostačovalo k závěru, že kárné řízení proti stěžovateli nespĺňuje požadavky nezávislosti a nestrannosti vyžadované článkem 6 (*Miroslava Todorova proti Bulharsku*, 2021, § 120).

Procesní požadavky:

- Vzhledem k důležité úloze, kterou soudci hrají při zajišťování práv podle Úmluvy, je nezbytné, aby existovaly procesní záruky, které zajistí, že jejich nezávislost nebude ohrožena nepatřičnými vnějšími nebo vnitřními vlivy. V sázce je rovněž důvěra veřejnosti ve fungování soudnictví (*Bilgen proti Turecku*, 2021, § 96).
- Příslušníci soudní moci by měli – stejně jako ostatní občané – požívat ochrany před svévolí zákonodárné a výkonné moci a pouze dohled nezávislého soudního orgánu nad zákonností opatření, jakým je odvolání z funkce, může znamenat účinnou ochranu (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 327 a § 347, viz též § 264).
- Ačkoli Soud nepovažuje za vhodné, aby stanovil, jak dlouhá by měla být promlčecí doba pro uložení kárné sankce, shledává, že neexistence promlčecí doby pro řízení o odvolání soudce z důvodu „porušení přísahy“ představuje vážné ohrožení zásady právní jistoty (*Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013, § 139).
- Není úkolem Soudu vyjadřovat se k vhodnosti výběru provedeného orgánem, který je výslovně pověřen jmenováním nebo povyšováním soudců, ani ke kritériím, která by měla být zohledněna, pokud výběrové řízení obsahovalo dostatečné procesní záruky (*Tsanova-Gecheva proti Bulharsku*, 2015, § 100–104, pokud jde o jmenování do funkce předsedkyně soudu Nejvyšší soudní radou; viz též *Gloveli proti Gruzii*, 2022, § 59). Postup jmenování soudců může porušovat právo na „soud zřízený zákonem“ (*Juszczyszyn proti Polsku*, 2022, § 193–210 a 279; *Besnik Cani proti Albánii*, 2022, § 83–93 a 113). Zejména požadavky na způsobilost pro jmenování soudců jsou považovány za základní pravidla, jejichž porušení narušuje účel a účinek požadavku "stanoveného zákonem" (§ 99). Soud dále uvedl, že právo příslušníka soudní moci na ochranu před svévolným přeložením nebo jmenováním podporují s ohledem na důsledek nezávislost soudců mezinárodní normy (*Bilgen proti Turecku*, 2021, § 63).

- Přezkum rozhodnutí o uložení kárné sankce se liší od přezkumu správního rozhodnutí, které takový sankční prvek neobsahuje. V důsledku toho musí být provedený soudní přezkum přiměřený kárné povaze daného rozhodnutí. Tato úvaha platí tím spíše pro kárná řízení proti soudcům, kteří musí požívat úcty, jež je pro výkon jejich funkce nezbytná. Pokud členský stát kárné řízení zahájí, je v sázce důvěra veřejnosti ve fungování a nezávislost soudnictví; v demokratickém státě tato důvěra zaručuje samotnou existenci právního státu (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [velký senát], 2018, § 196, 200, 203 a 214; *Cotora proti Rumunsku*, 2023, § 46–56, a pokud jde o rozsah přezkumu samotné sankce, § 55).
- Vzhledem k významnému postavení soudců a státních zástupců mezi státními orgány v demokratické společnosti a dále k rostoucímu významu, který je přikládán dělbě moci a nutnosti chránit nezávislost soudního systému, musí Soud věnovat zvláštní pozornost ochraně soudců, pokud má přezkoumat ve světle ustanovení Úmluvy kárné řízení vedené proti nim (*Eminağaoğlu proti Turecku*, 2021, § 76; ke kárnému řízení v souladu s Úmluvou viz *Cotora proti Rumunsku*, 2023).
- Procesní záruky obdobné těm, které by měly existovat v případě odvolání soudců, by měly existovat i v případě, že byl soudce odvolán z funkce člena soudní rady (*Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 345). Pokud je soudní rada zřízena, je třeba, aby státní orgány měly povinnost zajistit její nezávislost na výkonné a zákonodárné moci, aby byla mimo jiné zajištěna integrita procesu jmenování soudců (*tamtéž.*, § 307 a 346; *Juszczyszyn proti Polsku*, 2022, § 205).
- Shledání soudce kárně odpovědným v souvislosti s vydáním soudního rozhodnutí musí být považováno za výjimečné opatření a musí být s ohledem na zásadu nezávislosti soudů vykládáno restriktivně (*Juszczyszyn proti Polsku*, 2022, § 276). Obdobně viz též *Ovcharenko a Kolos proti Ukrajině*, 2023, týkající se soudců Ústavního soudu a významu jasného a předvídatelného právního rámce týkajícího se imunity a odpovědnosti soudců za účelem zajištění soudcovské nezávislosti (§ 104–108).
- V souvislosti s prověřkovými řízeními týkajícími se soudců by měla být žalovaným státům poskytnuta větší míra flexibility při uplatňování zákonných omezení, neboť na rozdíl od běžných kárných řízení vykazují určité zvláštnosti. To je v souladu s cílem obnovy a posílení důvěry veřejnosti v soudní systém a zajištění vysoké úrovně integrity příslušníků soudní moci (*Khoxhaj proti Albánii*, 2021, § 349). Pokud jde o důkazní břemeno, Soud nepovažuje za svévoli, pokud se důkazní břemeno přeneso na kárně obviněného soudce v prověřkovém řízení poté, co kárný orgán zpřístupnil předběžné výsledky šetření a umožnil nahlédnout do spisu (§ 352). Viz též *Sevdari proti Albánii*, 2022, § 130.

Významné příklady

- *Baka proti Maďarsku* [velký senát], 2016, § 121–122: nemožnost předsedy Nejvyššího soudu napadnout předčasný zánik svého mandátu;
- *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018, § 66–82: nemožnost stěžovatele dosáhnout nezávislého a nestranného přezkumu jeho odvolání z funkce předsedy soudu;
- *Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [velký senát], 2018, § 151–165 a 193–215: absence veřejného projednání a omezený rozsah přezkumu kárných rozhodnutí Nejvyššího soudu Nejvyšší radou soudnictví – tvrzená absence nezávislosti a nestrannosti Nejvyššího soudu z důvodu dvojí úlohy jeho předsedy a činnosti jeho soudců, která se prolíná s Nejvyšší radou soudců;
- *Grzęda proti Polsku* [velký senát], 2022, § 344–350: předčasný zánik mandátu soudce ve

funkci člena Národní rady soudnictví a absence soudního přezkumu;

- *G. proti Finsku*, 2009, § 34: první případ, kdy Soud použil kritéria stanovená v případě *Eskelinen* v pracovněprávním sporu týkajícím se soudkyně;
- *Olujić proti Chorvatsku*, 2009, § 31–43: první případ, kdy Soud použil kritéria stanovená v případě *Eskelinen* v kárném řízení vedeném proti soudci (viz též například *Harabin proti Slovensku*, 2012, § 118–123). Oba případy: nestranný a nezávislý soud a úloha Ústavního soudu;
- *Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013: strukturální nedostatky systému soudcovské kázně (§ 117); absence promlčecí doby pro uložení kárné sankce soudci (§ 139) a zneužití systému elektronického hlasování v parlamentu při přijímání rozhodnutí o odvolání soudce (§ 145); složení senátu projednávajícího věc stěžovatele, o němž rozhodl soudce, kterému skončilo funkční období předsedy soudu (§ 154–156);
- *Di Giovanni proti Itálii*, 2013, § 58: kárná důtka udělená soudkyni za to, že po svých výrocích v rozhovoru pro noviny nesplnila povinnost jednat s úctou a diskrétností (složení kárného senátu Národní rady soudnictví shledáno v souladu s čl. 6 odst. 1);
- *Poposki proti Bývalé jugoslávské republice Makedonii*, 2016, § 48–49: nestrannost kárného orgánu, kdy pouze jeden z jeho patnácti členů provedl předběžné šetření a následně se podílel na rozhodnutích o odvolání stěžovatelů z funkce;
- *Sturua proti Gruzii*, 2017, § 35: kárné řízení, v němž polovina senátu projednávajícího věc v odvolacím řízení, včetně jeho předsedy, se předtím podílela na projednávání věci v prvním stupni, který rozhodl o odvolání stěžovatele z funkce předsedy okresního soudu;
- *Kamenos proti Kypru*, 2017, § 107–108: zvláštní situace kárného řízení, které zahájil a vedl stejný orgán; prolínání funkcí při sdělování obvinění a rozhodování ve věci (viz též § 106–109); cíl zabránit nepřátelské a konfrontační atmosféře nemůže vyloučit objektivní pochybnosti o nestrannosti kárného orgánu;
- *Kövesi proti Rumunsku*, 2020, § 152–158: nemožnost vedoucí státní zástupkyně účinně napadnout předčasný zánik mandátu;
- *Camelia Bogdan proti Rumunsku*, 2020, § 70–79: nemožnost soudkyně napadnout automatické pozastavení výkonu funkce se zastavením platu do doby, než bude projednáno její odvolání proti odvolání z funkce (viz též *Paluda proti Slovensku*, 2017, § 41–55);
- *Xhoxhaj proti Albánii*, 2021, § 280–353: odvolání soudkyně na základě prověřkového řízení ve světle mimořádné a ojedinělé reformy soudnictví provedené v Albánii;
- *Bilgen proti Turecku*, 2021, § 97: nemožnost soudce využít soudní přezkum rozhodnutí o přeložení na nižší soudní stupeň;
- *Eminağaoğlu proti Turecku*, 2021, § 95–105: kárná sankce vůči soudnímu funkcionáři za porušení pracovní povinnosti, kterou nepřezkoumává jiný orgán se soudní funkcí, ani obecný soud;
- *Donev proti Bulharsku*, 2021, § 87–105: řízení vedoucí k odvolání soudce obviněného z kárného provinění;
- *Dolińska-Ficek a Ozimek proti Polsku*, 2021, § 272 a násl.: zjevná pochybení při jmenování soudců nově zřízeného senátu Nejvyššího soudu pro mimořádné přezkumy a veřejné záležitosti, který posuzoval odvolání, podaná stěžovateli (použití zásad stanovených v případě *Guðmundur na „soud zřízený zákonem“*);
- *Gloveli proti Gruzii*, 2022, § 43–53 a 58–60: nemožnost kandidátky na funkci soudce domáhat

se soudního přezkumu rozhodnutí o odmítnutí jejího jmenování do funkce soudce;

- *Besnik Cani proti Albánii*, 2022, § 115–116: zjevné porušení vnitrostátních právních předpisů, které mělo nepříznivý vliv na jmenování soudce zasedajícího v komisi, která prověřila a odvolala státního zástupce, bez účinného přezkumu a nápravy vnitrostátním soudem;
- *Juszczyszyn proti Polsku*, 2022, § 193–210: soudce vyloučený z výkonu funkce kvůli ověření nezávislosti jiného soudce („soud zřízený zákonem“);
- *Mnatsakanyan proti Arménii*, 2022, § 65: odvolání soudce z funkce v kárném řízení vedeném proti němu;
- *Ovcharenko a Kolos proti Ukrajině*, 2023, § 123–126: nedostatečný soudní přezkum rozhodnutí parlamentu o odvolání soudců Ústavního soudu kvůli „porušení přísahy“ bez jasného výkladu tohoto provinění a rozsahu jejich imunity související s jejich funkcí;
- *Cotora proti Rumunsku*, 2023, § 37–43 a 56: kárné řízení proti soudkyni, jehož výsledkem byla kárná sankce v podobě snížení platu. Soudní kárná komise Národní rady soudců a státních zástupců považovaná za „soudní orgán s plnou pravomocí“ pro účely článku 6; řízení soudní kárné komise splňující požadavky na nezávislost, nestrannost a spravedlivý proces; dostatečný následný přezkum ze strany Nejvyššího kasačního soudu.
- *Catană proti Moldavsku*, 2023, § 75–83: složení Národní komise pro soudní službu (s účastí členů ze zákona – ministra spravedlnosti, nejvyššího státního zástupce – a profesorů práva) nespĺňuje požadavky Úmluvy na nezávislost a nestrannost.

Ochrana soudců na poli ostatních článků Úmluvy

Článek 5:

- *Alparslan Altan proti Turecku*, 2019: vazba soudce bez předchozího zbavení imunity na základě nepřiměřeného rozšíření pojmu *in flagrante delicto* [dopadení při páčání trestného činu] (§ 102, 104–115, porušení čl. 5 odst. 1; viz též *Baş proti Turecku*, 2020, § 148–162, 176–201 a 215–231, porušení čl. 5 odst. 1 a 4; *Turan a ostatní proti Turecku*, 2021, § 79–96, porušení čl. 5 odst. 1 a *Tercan proti Turecku*, 2021, § 118–143 a 171–188, porušení čl. 5 odst. 1 a 3 a článku 8, pokud jde o domovní prohlídku u soudce po pokusu o převrat).

Článek 8:

- *Özpinar proti Turecku*, 2010: odvolání soudkyně z funkce z důvodů částečně souvisejících s jejím soukromým životem a ohrožujících její pověst (použitelnost, § 48 a procesní podmínky, § 76–78, porušení článku 8);
- *Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, 2013: odvolání z funkce z důvodu „porušení přísahy“ (porušení: zásah, který není v souladu se zákonem (§ 160–187, porušení článku 8) (viz též *Kulykov a ostatní proti Ukrajině*, 2017, § 138);
- *Ivanovski proti Bývalé jugoslávské republice Makedonii*, 2014: odvolání předsedy Ústavního soudu z veřejné funkce v důsledku lustračního řízení (§ 176–188, porušení článku 8);
- *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018: odvolání stěžovatele z funkce předsedy soudu (§ 127–134, nepřijatelnost z důvodu věcné nepříslušnosti: negativní dopady odvolání na jeho soukromý život nedosahovaly hranice závažnosti pro uplatnění článku 8). Rozsáhlý přehled judikatury a nové zásady týkající se rozsahu působnosti článku 8 v pracovněprávních sporech týkajících se zejména soudců (§ 113–117);
- *J.B. a ostatní proti Maďarsku* (rozhodnutí), 2018: odvolání soudců a státních zástupců

z funkce v důsledku snížení věku pro povinný odchod do důchodu (nepřijatelnost z důvodu věcné nepříslušnosti, použití rozsudku *Denisov* [velký senát]);

- *Tasev proti Severní Makedonii*, 2019: odmítnutí zápisu změny etnické příslušnosti kandidáta, ke které se sám přihlásil, v období voleb soudců, bez předvídatelného právního základu (§ 37–41, porušení článku 8);
- *Camelia Bogdan proti Rumunsku*, 2020: pozastavení výkonu funkce soudkyně s pozastavením vyplacení platu (§ 83–92, použití přístupu založeného na důsledcích rozsudku v případě *Denisov* [velký senát] – nedosažení hranice závažnosti, nepřijatelnost z důvodu věcné nepříslušnosti);
- *De Carvalho Basso proti Portugalsku* (rozhodnutí), 2021: pomluva a trestní oznámení podané na soudce tvrdící, že odůvodnění rozsudku obsahovalo slova, která představovala osobní urážku stěžovatele (§ 58–61, nepřijatelnost z důvodu věcné nepříslušnosti);
- *Xhoxhaj proti Albánii*, 2021: odvolání soudkyně na základě prověřkového řízení ve světle mimořádné a ojedinělé reformy soudnictví provedené v Albánii (§ 402–414, neporušení článku 8);
- *Eminağaoğlu proti Turecku*, 2021: použití záznamů telefonních hovorů stěžovatele v rámci kárného vyšetřování, které byly získány během trestního vyšetřování vedeného proti němu (§ 160–161, porušení článku 8);
- *Samsin proti Ukrajině*, 2021: odvolání a uplatnění zákonných lustračních opatření vůči bývalému soudci Nejvyššího soudu (použitelnost, § 39–44 a 50–58, porušení článku 8);
- *Gumenyuk a ostatní proti Ukrajině*, 2021: protiprávní znemožnění výkonu soudních funkcí bývalým soudcům Nejvyššího soudu po legislativní reformě (použitelnost, § 88 a 100, porušení článku 8);
- *Donev proti Bulharsku*, 2021: odvolání stěžovatele z důvodu porušení několika pravidel a povinností souvisejících s výkonem funkce soudce a předsedy soudu (§ 116–122, nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- *M.D. a ostatní proti Španělsku*, 2022: policejní zpráva o soudcích, kteří podepsali manifest o „právu katalánského lidu rozhodnout“, a nedostatečné vyšetřování úniku údajů do tisku (§ 61–71, porušení článku 8);
- *Juszczyszyn proti Polsku* 2022: nepředvídatelné dočasné zproštění výkonu funkce soudce v souvislosti s vydáním soudního rozhodnutí na základě zjevně nepřiměřeného uplatňování práva (použitelnost, § 237 a 279–280, porušení článku 8); dočasné zproštění výkonu funkce soudce převážně s cílem sankcionovat jej a odradit jej od ověřování zákonnosti jmenování soudců na doporučení reformované Národní rady soudnictví (§ 337–338, porušení článku 18 ve spojení s článkem 8);
- *Sevdari proti Albánii*, 2022: prověřkové řízení, jehož výsledkem bylo odvolání stěžovatelky z funkce státní zástupkyně z důvodu ojedinělého profesního pochybení a nezaplacení daně z malé části příjmů jejího manžela (použitelnost, § 60–61, 78, 84, 86 a 95, porušení článku 8);
- *Nikëhasani proti Albánii*, 2022: odvolání státní zástupkyně a doživotní zákaz jejího opětovného působení v justici z důvodu vážných pochybností o její finanční způsobilosti na základě závěrů prověřkového řízení (§ 114 a 117–126, neporušení článku 8);
- *Ovcharenko a Kolos proti Ukrajině*, 2023: odvolání soudců Ústavního soudu parlamentem, kteří byli takto sankcionováni za „porušení přísahy“ v důsledku právního názoru na složitou právní otázku bez jasného výkladu, a rozsah imunity spojené s jejich funkcí; odpovědnost soudců za právní názory a podstata jejich soudní činnosti; (použitelnost, § 86 a 91–109,

porušení článku 8: požadavky na zákonnost a předvídatelnost; § 131–136, nepřijatelnost podle článku 18 ve spojení s článkem 8, zjevná neopodstatněnost).

Článek 10³:

- *Wille proti Lichtenštejnsku* [velký senát], 1999: dopis, který lichtenštejnský kníže zaslal stěžovateli (předsedovi lichtenštejnského Správního soudu) a v němž mu oznámil svůj záměr nejmenovat jej znovu do veřejné funkce, představoval „výtku za předchozí výkon práva stěžovatele na svobodu projevu“ (§ 50, porušení článku 10);
- *Baka proti Maďarsku* [velký senát], 2016: předčasný zánik funkce předsedy Nejvyššího soudu v důsledku veřejných prohlášení kritizujících legislativní reformy týkající se soudnictví (§ 140 a 172–174, porušení článku 10 – viz též procesní aspekt článku 10);
- *Pitkevich proti Rusku* (rozhodnutí), 2001: soudkyně odvolána kvůli údajnému zneužití své funkce k náboru členů církve (nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- *Albayrak proti Turecku*, 2008: kárná sankce pro soudce za sledování sdělovacích prostředků souvisejících s PKK (§ 45–46, porušení článku 10);
- *Kayasu proti Turecku*, 2008: odsouzení a odvolání z funkce státního zástupce kvůli zneužití pravomoci a urážce ozbrojených sil (§ 107, porušení článku 10);
- *Kudeshkina proti Rusku*, 2009: odvolání z funkce soudkyně za kritické výroky o soudnictví (§ 95–98, porušení článku 10);
- *Tosti proti Itálii* (rozhodnutí), 2009: přeložení soudce poté, co poskytl interview (nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- *Harabin proti Slovensku*, 2012: předseda Nejvyššího soudu uznán vinným kárným proviněním z důvodu nesplnění požadavků týkajících se auditu, což je kárné provinění, které nesouvisí s jeho výroky nebo názory vyjádřenými v rámci veřejné debaty nebo ve sdělovacích prostředcích (§ 151–152, nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- *Di Giovanni proti Itálii*, 2013: kárná důtka udělená soudkyni za to, že v návaznosti na své výroky v rozhovoru pro noviny nesplnila povinnost jednat s úctou a diskrétností (§ 58, neporušení článku 10 – viz odkazy v něm uvedené);
- *Brisic proti Rumunsku*, 2018: kárná sankce a odvolání z funkce vedoucího státního zástupce za poskytnutí informací tisku o probíhajících trestních vyšetřováních. Stěžovatel pronesl pro tisk napadené výroky v rámci plnění svých povinností zaměstnance určeného k poskytování informací tisku o vyšetřováních, která vzbudila pozornost sdělovacích prostředků (§ 124–125, porušení článku 10);
- *Kövesi proti Rumunsku*, 2020: předčasné skončení funkce vedoucí státní zástupkyně v důsledku veřejné kritiky legislativních reforem (§ 196–199 a 204–212, porušení článku 10: zásah nesledoval „legitimní cíl“ a nebyl ani „nezbytný v demokratické společnosti“, a to mimo jiné z důvodu zvláštního významu funkce zastávané stěžovatelkou a zásady nezávislosti státních zástupců; viz též § 210, pokud jde o souvislost mezi článkem 6 a procesním aspektem článku 10);
- *Goryaynova proti Ukrajině*, 2020: kárná sankce a odvolání státní zástupkyně z funkce poté, co na internetu zveřejnila otevřený dopis Generálnímu prokurátorovi Ukrajiny, v němž kritizovala orgány státního zastupitelství v souvislosti s tvrzenou korupcí (§ 54–67, porušení článku 10);

³ Týká se to pouze situací, kdy byl soudce kárně stíhán/potrestán za výroky v době, kdy vykonával funkci.

- *Panioglu proti Rumunsku*, 2020: uložení sankce soudkyni za zveřejnění nepodložených tvrzení zpochybňujících morální a profesní čest jiného soudce (§ 111–126, neporušení článku 10);
- *Eminağaoğlu proti Turecku*, 2021: kárná sankce uložená stěžovateli za výroky a kritiku, které učinil ve sdělovacích prostředcích o některých významných soudních případech (§ 121–153, porušení článku 10);
- *Miroslava Todorova proti Bulharsku*, 2021: kárné řízení vedené proti soudkyni a předsedkyni sdružení soudců a sankce jí uložená jako odplata za její kritiku Nejvyšší soudní rady a výkonné moci (§ 157–164 a 173–181, porušení článku 10; viz též § 203–214, pokud jde o porušení článku 18 ve spojení s článkem 10);
- *Kozan proti Turecku*, 2022: kárná sankce uložená soudci v činné službě za to, že v soukromé facebookové skupině, uzavřené pro veřejnost, sdílel článek z tisku, který kritizoval některá rozhodnutí Nejvyšší rady soudců a státních zástupců, aniž by k němu sám připojil komentář (§ 52–70, porušení článku 10);
- *Žurek proti Polsku*, 2022: řada opatření přijatých proti soudci ve výkonu funkce, členu soudní rady a jejímu mluvčímu v důsledku kritických názorů, které veřejně vyjádřil v rámci své profesní činnosti ohledně legislativních reforem s dopadem na soudnictví a fungování soudního systému (§ 205–213 a 220–229, porušení článku 10 – uplatnění zásad stanovených v případě *Baka proti Maďarsku*);
- *M.D. a ostatní proti Španělsku*, 2022: kárné řízení zahájené proti dvaceti soudcům ve výkonu funkce za podpis manifestu ve prospěch „práva katalánského lidu rozhodnout“ na základě stížnosti podané odborovou organizací bez uložení sankcí (§ 83–91, nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- *Mnatsakanyan proti Arménii*, 2022: odvolání z funkce soudce pouze na základě výkonu funkce soudce (§ 71–74, neslučitelnost z důvodu věcné nepříslušnosti).

Článek 11:

- *Maestri proti Itálii* [velký senát], 2004: uložení kárné sankce soudci z důvodu jeho členství ve Svobodných zednářích (§ 30–42, porušení článku 11).

Článek 1 Protokolu č. 1:

- *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], 2018: odvolání a peněžité nároky (§ 137, nepřijatelnost *ratione materiae*);
- *Anželika Šimaitienė proti Litvě*, 2020: odmítnutí poskytnout soudkyni náhradu nevyplaceného platu za dobu pozastavení výkonu soudcovské funkce (§ 110–116, porušení článku 1 Protokolu č. 1);
- *Juszczyszyn proti Polsku*, 2022: snížení platu stěžovatele o 40 % po dobu pozastavení výkonu funkce (§ 344–345, nepřijatelnost *ratione materiae*).

Další odkazy

Tiskové přehledy:

- [Nezávislost soudního systému](#)

Nástroje Rady Evropy:

- Evropská charta o postavení soudců (1998)
- Doporučení Výboru ministrů o soudcích: nezávislost, efektivita a odpovědnosti (2010)
- Akční plán Rady Evropy na posílení nezávislosti a nestrannosti soudů (2016)
- Podkladový dokument pro soudní seminář ESLP 2018: Soudní moc

Poradní rada evropských žalobců (CCPE) / Poradní rada evropských soudců (CCJE)

- Stanoviska Poradní rady evropských soudců (CCJE)
- Magna Charta soudců (základní zásady) přijaté CCJE (2010)

Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise)

- Report on Judicial Appointments („Zpráva o jmenování soudců“) (2007)
- Benátská komise, Evropské standardy nezávislosti soudnictví: a systematický přehled (2008)
- Stanoviska Benátské komise

Evropská komise pro efektivitu justice (CEPEJ)

Nástroje Organizace spojených národů:

- Základní zásady nezávislosti soudnictví (schválené rezolucemi Valného shromáždění OSN 40/32 ze dne 29. listopadu 1985 a 40/146 ze dne 13. prosince 1985)
- Výbor OSN pro lidská práva, **obecný komentář č. 32**: článek 14: právo na rovné postavení před soudy a na spravedlivý proces, bod 17 a násl.

Meziamerický soud pro lidská práva:

- *Nejvyšší soud (Quintana Coello a ostatní) proti Ekvádoru*, 23. srpna 2013, § 144–145, 147–148 a 150–155
- *Ústavní soud (Camba Campos a ostatní) proti Ekvádoru*, 28. srpna 2013, § 188–199
- *López Lone a ostatní proti Hondurasu*, 5. října 2015, § 190–202 a 239–240

KLÍČOVÉ ODKAZY NA JUDIKATURU

Zásadní případy:

- [Oleksandr Volkov proti Ukrajině](#), č. 21722/11, 9. ledna 2013 (porušení čl. 6 odst. 1 a článku 8; neexistuje samostatná otázka podle článku 13);
- [Baka proti Maďarsku](#) [velký senát], č. 20261/12, 23. června 2016 (porušení čl. 6 odst. 1 a článku 10; neexistuje samostatná otázka podle článků 13 a 14);
- [Denisov proti Ukrajině](#) [velký senát], č. 76639/11, 25. září 2018 (porušení čl. 6 odst. 1; nepřijatelnost *ratione materiae* podle článku 8 a článku 1 Protokolu č. 1).
- [Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku](#) [velký senát], č. 55391/13 a 2 další, § 120, 6. listopadu 2018 (porušení čl. 6 odst. 1 – nepřijatelnost *ratione materiae* v trestní části);
- [Guðmundur Andri Ástráðsson proti Islandu](#) [velký senát], č. 26374/18, 1. prosince 2020 (porušení čl. 6 odst. 1);
- [Grzęda proti Polsku](#) [velký senát], č. 43572/18, 15. března 2022 (porušení čl. 6 odst. 1).

Další případy na poli článku 6 (občanskoprávní část):

- [Ernst a ostatní proti Belgii](#), č. 33400/96, 15. července 2003 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- [Petrova a Chornobryvets proti Ukrajině](#), č. 6360/04 a 16820/04, 15. května 2008 (porušení čl. 6 odst. 1);
- [G. proti Finsku](#), č. 33173/05, 27. ledna 2009 (porušení čl. 6 odst. 1);
- [Olujić proti Chorvatsku](#), č. 22330/05, 5. února 2009 (porušení čl. 6 odst. 1);
- [Tosti proti Itálii](#) (rozhodnutí), č. 27791/06, 12. května 2009 (nepřijatelnost podle čl. 6 odst. 1, zjevná neopodstatněnost);
- [Gouveia Gomes Fernandes a Freitas e Costa proti Portugalsku](#) (rozhodnutí), č. 1529/08, 26. května 2009 (nepřijatelnost podle čl. 6 odst. 1, zjevná neopodstatněnost);
- [Juričić proti Chorvatsku](#), č. 58222/09, 26. července 2011 (porušení čl. 6 odst. 1);
- [Dzhidzheva-Trendafilova proti Bulharsku](#) (rozhodnutí), č. 12628/09, 9. října 2012 (nepřijatelnost podle čl. 6 odst. 1, zjevná neopodstatněnost);
- [Harabin proti Slovensku](#), č. 58688/11, 20. listopadu 2012 (porušení čl. 6 odst. 1);
- [Di Giovanni proti Itálii](#), č. 51160/06, 9. července 2013 (nepřijatelnost podle čl. 6 odst. 1, zjevná neopodstatněnost);
- [Smiljan Pervan proti Chorvatsku](#) (rozhodnutí), č. 31383/13, 4. března 2014 (nepřijatelnost *ratione materiae* podle čl. 6 odst. 1);
- [Tsanova-Gecheva proti Bulharsku](#), č. 43800/12, 15. září 2015 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- [Poposki proti Bývalé jugoslávské republice Makedonii](#), č. 69916/10 a 36531/11, 7. ledna 2016 (porušení článku 6);
- [Ivanovski proti Bývalé jugoslávské republice Makedonii](#), č. 29908/11, 21. ledna 2016 (porušení čl. 6 odst. 1 a článku 8);
- [Kulykov a ostatní proti Ukrajině](#), č. 5114/09 a 17 dalších, 19. ledna 2017 (porušení čl. 6

odst. 1);

- *Sturua proti Gruzii*, č. 45729/05, 28. března 2017 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Paluda proti Slovensku*, č. 33392/12, 23. května 2017 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Kamenos proti Kypru*, č. 147/07, 31. října 2017 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Anželika Šimaitienė proti Litvě*, č. 36093/13, 21. dubna 2020 (nepřijatelnost podle čl. 6 odst. 1, zjevná neopodstatněnost);
- *Kövesi proti Rumunsku*, č. 3594/19, 5. května 2020 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Camelia Bogdan proti Rumunsku*, č. 36889/18, 20. října 2020 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Čivinskaitė proti Litvě*, č. 21218/12, 15. září 2020 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- *Albuquerque Fernandes proti Portugalsku*, č. 50160/13, 12. ledna 2021 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- *Xhoxhaj proti Albánii*, č. 15227/19, 9. února 2021 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- *Eminağaoğlu proti Turecku*, č. 76521/12, 9. března 2021 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Bilgen proti Turecku*, č. 1571/07, 9. března 2021 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Broda a Bojara proti Polsku*, č. 26691/18, 27367/18, 29. června 2021 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Loquifer proti Belgii*, č. 79089/13 a 2 další, 20. července 2021 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Gumenyuk a ostatní proti Ukrajině*, č. 11423/19, 22. července 2021 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Miroslava Todorova proti Bulharsku*, č. 40072/13, 19. října 2021 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- *Donev proti Bulharsku*, č. 40072/13, 26. října 2021 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- *Dolińska-Ficek a Ozimek proti Polsku*, 8. listopadu 2021, č. 49868/19 a 57511/19 (porušení článku 6 § 1);
- *Gloveli proti Gruzii*, č. 18952/18, 7. dubna 2022 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Žurek proti Polsku*, č. 39650/18, 16. června 2022 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Besnik Cani proti Albánii*, č. 37474/20, 4. října 2022 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Juszczyszyn proti Polsku*, č. 35599/20, 6. října 2022 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Mnatsakanyan proti Arménii*, č. 2463/12, 6. prosince 2022 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Ovcharenko a Kolos proti Ukrajině*, č. 27276/15 a 33692/15, 12. ledna 2023 (porušení čl. 6 odst. 1);
- *Cotora proti Rumunsku*, č. 30745/18, 17. ledna 2023 (neporušení čl. 6 odst. 1);
- *Catană proti Moldavsku*, č. 43237/13, 21. února 2023 (porušení čl. 6 odst. 1).

Případy na poli článku 5:

- *Alparslan Altan proti Turecku*, č. 12778/17, 16. dubna 2019 (porušení čl. 5 odst. 1);
- *Baş proti Turecku*, č. 66448/17, 3. března 2020 (porušení čl. 5 odst. 1 a 4);
- *Tercan proti Turecku*, č. 6158/18, 29. června 2021 (porušení čl. 5 odst. 1 a 3);
- *Turan a ostatní proti Turecku*, č. 75805/16 a 426 dalších, 23. listopadu 2021 (porušení čl. 5 odst. 1).

Případy na poli článku 8:

- *Özpinar proti Turecku*, č. 20999/04, 19. října 2010 (porušení článku 8);
- *Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, č. 21722/11, 9. ledna 2013 (porušení článku 8);
- *Ivanovski proti Bývalé jugoslávské republice Makedonii*, č. 29908/11, 21. ledna 2016 (porušení článku 8);
- *Kulykov a ostatní proti Ukrajině*, č. 5114/09 a 17 dalších, 19. ledna 2017 (porušení článku 8);
- *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], č. 76639/11, 25. září 2018 (nepřijatelnost *ratione materiae* podle článku 8 – viz přehled příslušných nových zásad vyplývajících z judikatury: § 115–117);
- *J.B. a ostatní proti Maďarsku* (rozhodnutí), č. 45434/12 a 2 další, 27. listopadu 2018 (nepřijatelnost z důvodu věcné nepříslušnosti podle článku 8);
- *Tasev proti Severní Makedonii*, č. 9825/13, § 32–33, 16. května 2019 (porušení článku 8);
- *Camelia Bogdan proti Rumunsku*, č. 36889/18, 20. října 2020 (nepřijatelnost *ratione materiae* podle článku 8);
- *De Carvalho Basso proti Portugalsku* (rozhodnutí), č. 73053/14 a 33075/174, 4. února 2021 (nepřijatelnost *ratione materiae* podle článku 8);
- *Xhoxhaj proti Albánii*, č. 15227/19, 9. února 2021 (neporušení článku 8);
- *Eminağaoğlu proti Turecku*, č. 76521/12, 9. března 2021 (porušení článku 8);
- *Samsin proti Ukrajině*, č. 38977/19, 14. října 2021 (porušení článku 8);
- *Donev proti Bulharsku*, č. 40072/13, 26. října 2021 (nepřijatelnost podle článku 8, zjevná neopodstatněnost);
- *M.D. a ostatní proti Španělsku*, č. 36584/17, 28. června 2022 (porušení článku 8);
- *Gumenyuk a ostatní proti Ukrajině*, č. 11423/19, 22. července 2021 (porušení článku 8);
- *Juszczyszyn proti Polsku*, č. 35599/20, 6. října 2022 (porušení článku 8);
- *Sevdari proti Albánii*, č. 40662/19, 13. prosince 2022 (porušení článku 8);
- *Nikëhasani proti Albánii*, č. 58997/18, 13. prosince 2022 (neporušení článku 8);
- *Ovcharenko a Kolos proti Ukrajině*, č. 27276/15 a 33692/15, 12. ledna 2023 (porušení článku 8).

Případy na poli článku 10:

- *Wille proti Lichtenštejnsku* [velký senát], č. 28396/95, 28. října 1999 (porušení článku 10);
- *Pitkevich proti Rusku* (rozhodnutí), č. 47936/99, 8. února 2001 (nepřijatelnost podle článku 10, zjevná neopodstatněnost);
- *Albayrak proti Turecku*, č. 38406/97, 31. ledna 2008 (porušení článku 10);
- *Kayasu proti Turecku*, č. 64119/00 a 76292/01, 13. listopadu 2008 (porušení článku 10);
- *Kudeshkina proti Rusku*, č. 29492/05, 26. února 2009 (porušení článku 10);
- *Tosti proti Itálii*, č. 27791/06, 12. května 2009 (nepřijatelnost podle článku 10, zjevná neopodstatněnost);

- *Harabin proti Slovensku*, č. 58688/11, 20. listopadu 2012 (nepřijatelnost podle článku 10, zjevná neopodstatněnost);
- *Di Giovanni proti Itálii*, č. 51160/06, 9. července 2013 (neporušení článku 10);
- *Baka proti Maďarsku* [velký senát], č. 20261/12, 23. června 2016 (porušení čl. 6 odst. 1 a článku 10);
- *Brisco proti Rumunsku*, č. 26238/10, 11. prosince 2018 (porušení článku 10);
- *Kövesi proti Rumunsku*, č. 3594/19, 5. května 2020 (porušení článku 10);
- *Goryaynova proti Ukrajině*, č. 41752/09, 8. října 2020 (porušení článku 10);
- *Guz proti Polsku*, č. 965/12, 15. října 2020 (porušení článku 10);
- *Panioglu proti Rumunsku*, č. 33794/14, 8. prosince 2020 (neporušení článku 10);
- *Eminağaoğlu proti Turecku*, č. 76521/12, 9. března 2021 (porušení článku 10);
- *Miroslava Todorova proti Bulharsku*, č. 40072/13, 19. října 2021 (porušení článku 10);
- *Kozan proti Turecku*, č. 16695/19, 1. března 2022 (porušení článku 10);
- *Žurek proti Polsku*, č. 39650/18, 16. června 2022 (porušení článku 10);
- *M.D. a ostatní proti Španělsku*, č. 36584/17, 28. června 2022 (nepřijatelnost podle článku 10, zjevná neopodstatněnost);
- *Mnatsakanyan proti Arménii*, č. 2463/12, 6. prosince 2022 (nepřijatelnost *ratione materiae* podle článku 10).

Případy na poli článku 11:

- *Maestri proti Itálii* [velký senát], č. 39748/98, 17. února 2004 (porušení článku 11).

Případy na poli článku 18:

- *Miroslava Todorova proti Bulharsku*, č. 40072/13, 19. října 2021 (porušení článku 18 ve spojení s článkem 10);
- *Juszczyszyn proti Polsku*, č. 35599/20, 6. října 2022 (porušení článku 18 ve spojení s článkem 8);
- *Ovcharenko a Kolos proti Ukrajině*, č. 27276/15 a 33692/15, 12. ledna 2023 (nepřijatelnost podle článku 18 ve spojení s článkem 8, zjevná neopodstatněnost).

Případy na poli článku 1 Protokolu č. 1:

- *Denisov proti Ukrajině* [velký senát], č. 76639/11, 25. září 2018 (nepřijatelnost *ratione materiae*);
- *Anželika Šimaitienė proti Litvě*, č. 36093/13, 21. dubna 2020 (porušení článku 1 Protokolu č. 1);
- *J.B. a ostatní proti Maďarsku* (rozhodnutí), č. 45434/12 a 2 další, 27. listopadu 2018 (nepřijatelnost *ratione materiae*);
- *Juszczyszyn proti Polsku*, č. 35599/20, 6. října 2022 (nepřijatelnost *ratione materiae*).